

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 17.4.2018
COM(2018) 213 final

2018/0105 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta

{SWD(2018) 114 final} - {SWD(2018) 115 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Rikolliset ryhmät, terroristit mukaan lukien, operoivat eri jäsenvaltioissa, ja niiden varat, pankkitilit mukaan lukien, sijaitsevat usein eri puolilla EU:ta tai jopa sen ulkopuolella. Ne hyödyntävät nykyteknologiaa, jonka avulla ne voivat siirtää rahaa useiden pankkitilien ja eri valuuttojen välillä vain muutamassa tunnissa.

Tietojen saaminen oikea-aikaisesti on ratkaiseva tekijä vakavien rikosten tutkinnassa. Rahoitustietojen puuttuminen voi johtaa siihen, että menetetään mahdollisuus tutkia vakavia rikoksia, vaikeuttaa rikollista toimintaa, pysäyttää terroristien suunnitelmat sekä paljastaa ja jäädyttää rikoshyödyt. Tiedonpuute kaikista epäilylle kuuluvista tileistä voi johtaa siihen, että varat jäädytetään vain osittain, mikä voi varoittaa epäilyä, joka voi sitten siirtää havaitsematta jääneet varat muilta tileiltä. Moni tutkinta päättyy umpikujaan, koska rahoituksesta ei onnistuta saamaan oikeaan aikaan tarkkaa, kattavaa ja oleellista tietoa.¹

Nykyiset rahoitustietoihin pääsyn ja niiden vaihdon mekanismit ovat hitaita verrattuina siihen, miten nopeasti varoja voidaan siirtää Euroopassa ja maailmanlaajuisesti. Rahoitustietojen saanti vie liikaa aikaa, mikä heikentää tutkinta- ja syytetoimien tehokkuutta. Tili- ja rahoitustietojen sekä rahoitusanalyysien saatavuuden ja vaihdon nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi tarvitaan uusia keinoja. Mitä useammin rikostutkinnassa onnistutaan, sitä useammin se johtaa tuomioihin ja varallisuuden takavarikointiin. Tämä edistää rikollisen toiminnan vaikeuttamista ja lisää turvallisuutta jäsenvaltioissa ja koko unionissa.

Komissio hyväksyi 2. helmikuuta 2016 toimintasuunnitelman terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi², jossa esitettiin, kuinka komissio aikoo parantaa neljättä rahanpesunvastaista direktiiviä³. Lisäksi suunnitelmassa kehoitettiin kartoittamaan esteitä tietoihin pääsyssä ja niiden vaihtamisessa ja käyttämisessä ja rahanpesun selvittelykeskusten välisessä operatiivisessa yhteistyössä. Niiden johdosta annetaan tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia.

Unionin lainsäätäjät hyväksyivät joulukuussa 2017 useita merkittäviä muutoksia neljänteen rahanpesun vastaiseen direktiiviin (viides rahanpesun vastainen direktiivi). Muutoksiin kuuluvat pakollisten kansallisten keskitettyjen pankkitilirekisterien tai tiedonhakujärjestelmien perustaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Rahanpesun selvittelykeskuksilla ja rahanpesun torjunnasta vastaavilla viranomaisilla olisi pääsy näihin järjestelmiin.

Koska rahanpesudirektiivien oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 114 artikla, niissä ei vahvisteta täsmällisiä edellytyksiä, joiden mukaisesti rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta tai niihin liittyvistä syytetoimista vastuussa olevat jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset ja elimet

¹ Vuonna 2017 julkaistussa Europolin raportissa ”From suspicion to action: converting financial intelligence into greater operational impact” korostettiin näitä ongelmia ja lainvalvontaviranomaisten tarvetta päästä helpommin käsiksi rahoitustietoihin.

² COM(2016) 50 final.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

(jäljempänä 'toimivaltaiset viranomaiset') voivat käyttää rahoitus- ja muita tietoja tiettyjen rikosten ennalta estämiseen, paljastamiseen, tutkimiseen tai niihin liittyviä syytetoimia varten. Sen sijaan niissä on pääasiassa kyse rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämisestä. Niissä säädetty keskeiset velvoitteet ovat suorassa yhteydessä ”ilmoitusvelvollisiin” eli talouden toimijoihin, yrityksiin ja ammattilaisiin.

Suurimmalla osalla toimivaltaisista viranomaisista ei ole suoraa pääsyä tilinhaltijoiden henkilöllisyyttä koskeviin tietoihin, joita säilytetään keskitetyissä pankkitilirekistereissä tai tiedonhakujärjestelmissä. Tällaisia rekistereitä ja järjestelmiä on tällä hetkellä 15 jäsenvaltiossa, ja vain kuuden jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla (ei kaikilla) on suora pääsy niihin. Siksi viranomaiset pyytävät usein tietoa lähettämällä yleisen tietopyynnön kaikille kotijäsenvaltionsa rahoituslaitoksille tai lähettämällä pyynnön välittäjälle, jos heillä on epäsuora pääsy tietoihin.

Tehdessään yleisen tietopyynnön toimivaltaisen viranomaisen on odotettava vastausta jokaiselta rahoituslaitokselta. Tähän sisältyy todellinen riski merkittävästä viivästyksestä, joka voi haitata rikostutkintaa. Tällä on myös vaikutusta rajatylittävään yhteistyöhön. Tarvittava aika rahoitustietojen saamiseen pankeista vaihtelee jäsenvaltioittain, mikä voi entisestään viivästyttää yhteistyötä. Viidennen rahanpesunvastaisen direktiivin 32 a artiklan 4 kohdassa edellytetään, että komissio antaa kesäkuuhun 2020 mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa arvioidaan mahdollista tulevaa keskitettyjen pankkitilirekisterien yhteenliittämistä. Komissio esittää arvionsa ja sen päätelmät vuoden 2019 puoliväliin mennessä.

Sen vuoksi tässä ehdotuksessa säädetään toimivaltaisten viranomaisten suorasta pääsystä kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin tai tiedonhakujärjestelmiin. Pääsyn saaneisiin toimivaltaisiin viranomaisiin kuuluvat myös veroviranomaiset ja korruption torjunnasta vastaavat viranomaiset, joilla on kansallisen lainsäädännön nojalla valmiudet suorittaa rikostutkintaa. Niihin kuuluvat myös varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot, joiden tehtävänä on jäljittää ja tunnistaa rikollisia varoja ja mahdollisesti jäädyttää ja takavarikoida ne. Sen varmistamiseksi, ettei rikos kannata ja että rikollisilta otetaan pois heidän tekemänsä voitto⁴, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla täytyy olla riittävät työkalut päästä tietoihin, joita ne tarvitsevat tehtäviensä suorittamisessa. Myös Europolille annetaan epäsuora pääsy tietoihin jäsenvaltioiden kansallisten yksiköiden kautta. Europol ei suorita rikostutkintaa, mutta se tukee jäsenvaltioiden toimia. Europol ei voi hyödyntää analysointivalmiuksiaan täysimääräisesti, koska sillä ei ole pääsyä rahoitustietoihin, eikä myöskään kansallisten keskitettyjen pankkitilirekisterien ja tiedonhakujärjestelmien tietoihin. Europolin vuonna 2017 julkaisemassa raportissa ”From suspicion to action” painotettiin ja selitettiin näitä rajoituksia.

Vaikka rahanpesun selvittelykeskusten keskinäisestä ja niiden ja toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä on jo säädetty neljännessä rahanpesunvastaisessa direktiivissä, molemmat tahot kohtaavat edelleen esteitä niiden välisessä vuorovaikutuksessa. EU:n 28 rahanpesun selvittelykeskusta⁵ esittivät joulukuussa 2016 yhteisen kartoituksen,

⁴ Raportissaan ”Does crime still pay?: criminal asset recovery in the EU” (2016) Europol arvioi, että Euroopan unionissa vuosina 2010–2014 jäädytettyjen ja takavarikoitujen varojen arvo oli 2,2 % arvioidusta rikoshyödyistä ja menetetyksi tuomittujen varojen arvo 1,1 % arvioidusta rikoshyödyistä. <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/does-crime-still-pay>

⁵ Rahanpesun selvittelykeskukset ovat toiminnallisesti itsenäisiä ja autonomisia yksiköitä, joilla on toimivalta ja valmiudet tehdä itsenäisiä päätöksiä analyysien tekemisestä, pyytämisestä ja jakamisesta

jossa lueteltiin nämä esteet ja ehdotettiin niille ratkaisuja. Komission yksiköiden kesäkuussa 2017⁶ julkaistussa valmisteluasiakirjassa rahanpesun selvittelykeskusten välisen yhteistyön parantamisesta tarkastellaan kartoituksen tuloksia ja luetellaan ongelmia, joihin voitaisiin puuttua antamalla ohjeita ja tehostamalla yhteistyötä osana EU:n rahanpesun selvittelykeskusten foorumin toimintaa, sekä muita säädösratkaisuja vaativia ongelmia.

Lisäksi Euroopan parlamentti pitää valitettavana, että jäsenvaltioiden talousrikosten torjuntaa koskevia lähestymistapoja ei ole yhdenmukaistettu enemmän, ja pyytää unionia edistämään tehokkaampaa tiedonvaihtoa ja tiiviimpää koordinoitua kansallisten viranomaisten välillä, jotta saavutettaisiin parempia tuloksia, myös säätämällä tarvittavaa unionin lainsäädäntöä.

Sen vuoksi tässä ehdotuksessa säädetään toimenpiteistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä vakavan rikollisuuden estämiseksi ja torjumiseksi tehokkaammin, myös rajojen yli. Tarkemmin sanottuna se lisää toimivaltaisten viranomaisten oikea-aikaista pääsyä tietoihin, joita säilytetään neljännen rahanpesunvastaisen direktiivin nojalla perustetuissa keskitetyissä pankkitilirekistereissä tai tiedonhakujärjestelmissä. Lisäksi sillä säilytetään perusoikeuksien suojelun korkea taso, erityisesti oikeus henkilötietojen suojaan, sekä vähennetään toimivaltaisten viranomaisten ja pankkialan hallinnollista taakkaa yleisten tietopyyntöjen käsittelyssä. Suora pääsy on välittömin tapa päästä käsiksi rahoitustietoihin.

Ehdotuksella helpotetaan myös rahanpesun selvittelykeskusten keskinäistä ja niiden ja toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä. Siinä määritellään, minkälaista tietoa (rahoitustietoa, rahoitusanalyysijä, lainvalvontatietoa) toimivaltaiset viranomaiset ja rahanpesun selvittelykeskukset voivat pyytää, sekä esitetään kattava luettelo rikoksista, joista jokainen viranomainen voi vaihtaa tietoja tapauskohtaisesti eli määrättyssä tutkinnan kohteena olevassa asiassa. Siinä säädetään määräajoista, joiden sisällä rahanpesun selvittelykeskusten olisi vaihdettava tietoa, ja edellytetään suojatun viestintäkanavan käyttöä tiedonvaihdon parantamiseksi ja nopeuttamiseksi. Lopuksi siinä edellytetään jäsenvaltioita nimeämään toimivaltaiset viranomaiset, joilla on oikeus pyytää tietoja. Näin varmistetaan kattavampi ja tehokkaampi mutta samalla oikeasuhteinen tietojenvaihto.

Komissio korostaa tässä yhteydessä sitä, että rahanpesun selvittelykeskuksille on annettava riittävät resurssit niiden tehtävien suorittamiseksi neljännessä rahanpesunvastaisessa direktiivissä edellytetyn mukaisesti. Lisäksi komissio arvioi kesäkuuhun 2019 mennessä kehystä, jonka puitteissa rahanpesun selvittelykeskukset tekevät yhteistyötä kolmansien maiden kanssa, sekä rahanpesun selvittelykeskusten unionissa tekemän keskinäisen yhteistyön tehostamisen esteitä ja mahdollisuuksia, mukaan lukien mahdollisuus ottaa käyttöön koordinointi- ja tukimekanismi, kuten viidennen rahanpesunvastaisen direktiivin 65 artiklan 2 kohdassa edellytetään.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Nyt esitetty direktiiviehdotus on osa huhtikuussa 2015 hyväksyttyä Euroopan turvallisuusagendaa⁷, jossa kehoitetaan toteuttamaan lisätoimia vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden vaikeuttamiseksi, ja sen johdosta laadittua toimintasuunnitelmaa terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamisesta.

toimivaltaisille viranomaisille silloin, kun on syytä epäillä rahanpesua, siihen liittyviä rikoksia tai terrorismin rahoitusta.

⁶ SWD(2017) 275.

⁷ COM(2015) 185 final, 28.4.2015.

Kuten edellä todettiin, neljäs ja viides rahanpesunvastainen direktiivi perustuu sisämarkkinoita koskevaan oikeusperustaan, ja niissä on kyse rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämisestä. Tämä ehdotus täydentää rahanpesudirektiivejä ja kehittää edelleen niiden ennalta estävää ulottuvuutta sekä vahvistaa oikeudellista kehystä poliisiyhteistyön näkökulmasta.

Lisäksi tällä direktiiviehdotuksella vahvistetaan ja kehitetään unionin rikosoikeudellista kehystä vakavien rikosten torjunnan osalta, erityisesti Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) annettua asetusta (EU) 2016/794⁸.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Direktiiviehdotus noudattaa unionin politiikan tavoitteita ja erityisesti uudistettua tietosuojajärjestelmää, joka perustuu direktiiviin (EU) 2016/680, ja asiaa koskevaa Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä.

Tämä lainsäädäntöaloite on myös yhdenmukainen unionin sisämarkkinoiden kehittämistavoitteiden kanssa, erityisesti maksujen sisämarkkinoiden kanssa, joilla otettiin käyttöön turvallisemmat ja innovatiivisemmat maksupalvelut kaikkialla EU:ssa, eli direktiivillä (EU) 2015/2366⁹ vahvistettujen sääntöjen kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Toimintavaltuus on myönnetty SEUT-sopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa, jonka nojalla Euroopan unioni voi toteuttaa sellaista poliisiyhteistyötä koskevia toimenpiteitä, johon osallistuvat kaikki jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset (mukaan lukien poliisi-, tulli- ja muut erikoistuneet lainvalvontaviranomaiset), erityisesti toimenpiteitä rikosten ennalta estämisen, paljastamisen ja tutkimisen kannalta merkityksellisten tietojen keräämiseksi, tallentamiseksi ja vaihtamiseksi (a alakohta) sekä yhteisiä tutkintatekniikoita vakavan järjestäytyneen rikollisuuden paljastamiseksi (c alakohta).

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

SEUT-sopimuksen 67 artiklan mukaan unionin tavoitteena on taata kansalaisten turvallisuuden korkea taso estämällä ja torjumalla rikollisuutta. Unionin toimia tällä alalla olisi toteutettava ainoastaan, jos ja siltä osin kuin jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tavoitetta, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla.

Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotuksen tavoitteita, vaan ne voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEUT) 5 artiklan 3 kohdassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Tässä ehdotuksessa ei mennä pidemmälle kuin on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Voimassa olevien sääntöjen mukaisesti jäsenvaltioilla on tämän ehdotuksen nojalla oikeus hyväksyä tai pitää voimassa toimenpiteitä, jotka ovat tiukempia kuin unionin oikeudessa säädetyt toimenpiteet.

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta.

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta.

Rikoksenteelijät toimivat usein monissa eri jäsenvaltioissa. Erityisesti järjestäytyneet rikollisryhmät ovat usein kansainvälisiä ja operoivat rajat ylittävillä rahoitusvaroilla. Terrorismin ja rikollisuuden uhat vaikuttavat niiden ylikansallisen luonteen vuoksi koko EU:hun ja vaativat siksi eurooppalaisia toimia. Rikolliset voivat käyttää hyväkseen sitä ja hyötyä siitä, ettei toimivaltaisilla viranomaisilla ole käytössään rahoitustietoja tai ne eivät käytä niitä tehokkaasti.

Unionin toimilla pyritään luomaan lisäarvoa tarjoamalla yhdenmukaistettua lähestymistapaa, joka vahvistaisi kansallista ja rajatylittävää yhteistyötä vakavien rikosten ja terrorismin rahoituksen tutkinnassa. Lisäksi unionin tason toimet auttavat varmistamaan yhdenmukaiset säännökset esimerkiksi tietosuojasta. Yhdenmukaista suojatakeiden tasoa olisi vaikea saavuttaa, jos jäsenvaltiot saavat säätää asiasta itsenäisesti.

- **Suhteellisuusperiaate**

SEU-sopimuksen 5 artiklan 4 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämä ehdotus on rajattu siihen, mikä on välttämätöntä ja oikeasuhteista merkityksellisten rahoitus- ja muiden tietojen käytön ja jakamisen helpottamiseksi viranomaisille, joilla on velvollisuus suojella unionin kansalaisia.

Ehdotetulla aloitteella pyritään takaamaan tietyille toimivaltaisille viranomaisille suora pääsy kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tiedonhakujärjestelmiin. Siksi jäsenvaltioiden olisi nimettävä rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta ja niitä koskevista syytetoimista vastuussa olevien toimivaltaisten viranomaisten joukosta ne, joilla on valtuudet päästä näihin rekistereihin ja tehdä niissä hakuja. Niihin kuuluvat varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot ja Europolin kansalliset yksiköt. Lisäksi Europolille myönnetään tapauskohtaisesti epäsuora pääsy kansallisissa keskitetyissä pankkitilirekistereissä ja tiedonhakujärjestelmissä oleviin tietoihin sen toimeksiantonsa mukaisten tehtävien hoitamiseksi.

Kansallisissa keskitetyissä pankkitilirekistereissä ja tiedonhakujärjestelmissä myönnetään pääsy ainoastaan rajattuihin tietoihin (esim. omistajan nimi, syntymäaika ja tilinumero), jotka ovat ehdottoman välttämättömiä sen selvittämiseksi, missä pankeissa tutkinnan kohteella on pankkitilejä. Viranomaisilla ei ole pääsyä pankkitilien sisältöön: ei tietoihin tilien saldosta eikä tilisiirroista. Kun toimivaltaiset viranomaiset ovat selvittäneet, missä rahoituslaitoksissa tutkinnan kohteella on pankkitilejä, useimmissa tapauksissa niiden on otettava yhteyttä kyseiseen tahoon ja pyydettävä tältä lisätietoja, esimerkiksi luettelon tilisiirroista (yleensä oikeusviranomaisen myöntämän luvan perusteella).

Ehdotetut toimenpiteet eivät muuta rahanpesun selvittelykeskusten ydintoimintoja tai organisatorista asemaa, vaan ne jatkavat toimintojaan sellaisina kuin niistä säädetään jo voimassa olevassa kansallisessa ja unionin lainsäädännössä.

Ehdotuksella helpotetaan rahanpesun selvittelykeskusten keskinäistä sekä niiden ja toimivaltaisten viranomaisten välistä yhteistyötä. Nämä tiedonvaihdon puitteet myönnetään tietyin edellytyksin ja ainoastaan tiettyjä rikoksia (rahanpesua, siihen liittyviä esirikoksia ja terrorismin rahoitusta) sekä vakavia rikoksia varten. Niihin sisältyy monia yksityisyyden ja henkilötietojen suojatakeita, joiden tavoitteena on aina parantaa kotimaista ja rajatylittävää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa ja estää rikollisia käyttämästä hyväkseen kansallisten lainsäädäntöjen eroavaisuuksia. Tapaukset, joissa rahoitustietoja voidaan vaihtaa, ja vaihdon edellytykset on rajattu koskemaan tiettyjä toimivaltaisia viranomaisia, jotka luetellaan kattavasti. Toimivaltaisilla viranomaisilla on mahdollisuus päästä rahoitustietoihin ja vaihtaa

niitä ainoastaan tietyissä rikoksissa, ja niiden on noudatettava kansallisia menettelytakeita ja yksityisyyden suoja.

- **Toimintatavan valinta**

Ehdotus on muodoltaan direktiivi, jossa jäsenvaltioille asetetaan tavoite, joka niiden täytyy saavuttaa. Ne voivat kuitenkin itse laatia lait siitä, miten nämä tavoitteet saavutetaan. Muut toimintatavat eivät soveltuisi, koska toimenpiteen tavoitteena on lähentää jäsenvaltioiden lainsäädäntöä, jolla viranomaisille myönnetään pääsy kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tiedonhakujärjestelmiin. Siksi muu toimintatapa kuin direktiivi ei olisi tarkoituksenmukainen.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Toimivaltaisten viranomaisten pääsy keskitettyihin pankkitilirekistereihin:

Komissio kuuli seuraavia viranomaisia tästä ehdotuksesta: lainvalvontaviranomaisia, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavia toimistoja, kansallisia viranomaisia, jotka tutkivat korruptiota ja talousrikoksia, rahanpesun selvittelykeskuksia, Euroopan petostentorjuntavirastoa (OLAF) ja Europolia, kansallisia tietosuojaviranomaisia ja Euroopan tietosuojavaltuutettua (EDPS), pankkeja, rahoituslaitoksia, kansallisen tai EU-tason pankkiyhdistyksiä, viranomaisia, jotka vastaavat olemassa olevista keskitetyistä pankkitilirekistereistä ja tiedonhakujärjestelmistä (tai niiden kehittämisestä, jos sellaisia ei vielä ole) sekä yleisöä.

Kuulemisessa käytettiin seuraavia menetelmiä ja välineitä:

- alustavasta vaikutustentarvioinnista 9.8.–6.9.2017 järjestetty kuuleminen, jossa asianosaiset saivat antaa palautetta;
- julkinen kuuleminen (jossa asianosaiset saivat antaa palautetta 12 viikon ajan 17.10.2017–9.1.2018);
- varallisuuden takaisin hankinnasta vastaaville toimistoille ja jäsenvaltioiden korruptiontorjuntaviranomaisille kohdennettu kysely kesäkuussa 2016;
- 25.–26.10.2017 pidetty asiantuntijakokous, jossa käsiteltiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin pääsyn laajentamista lainvalvontatarkoituksessa;
- jatkona edellä mainitulle asiantuntijakokoukselle komissio lähetti lisäkysymyksiä useille valtuuskunnille;
- varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen kuuleminen niiden EU-foorummin kokouksessa 12.–13.12.2017;
- 20.11.2017 järjestetty korkean tason kokous, jossa arvioitiin tarvittavia lisätoimia rahoitustietoihin pääsemisen helpottamiseksi;
- 6.–7.3.2018 pidetty kokous, jossa keskusteltiin rahanpesun selvittelykeskusten ja lainvalvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä.

Lainvalvontaviranomaiset antoivat täyden tukensa keskitettyjen pankkitilirekistereihin pääsyä koskevalle aloitteelle ja vahvistivat, että

- nopea pääsy tilitietoihin on erittäin tärkeää heidän tehokkaan toimintansa kannalta;
- nykyinen yleisten tietopyyntöjen käytäntö on erittäin epätydyttävä tehokkuuden kannalta; se aiheuttaa mittavaa hallinnollista rasitusta sekä pankeille että lainvalvontaviranomaisille ja hidastaa tutkintaa;
- jäsenvaltioilla on erilaisia käytäntöjä koskien lainvalvontaviranomaisten pääsyä tietokantoihin. Joissakin jäsenvaltioissa poliisiviranomaisilla, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla ja korruptiontorjuntaelimillä on pääsy tietoihin, kun taas toisissa ei.

Pankkiyhdistykset toistivat olevansa täysin sitoutuneita torjumaan rahanpesua ja terrorismin rahoitusta ja katsoivat, että

- pitäisi päättää kansallisella tasolla, tehdäänkö järjestelmistä keskitettyjä vai hajautettuja;
- aloitteessa olisi huolehdittava siitä, ettei yksilön perusoikeuksia tietosuojaan rikota.

EDPS ja kansalliset tietosuojaviranomaiset korostivat, että

- yleisten tietopyyntöjen käytäntö ei ole tyydyttävää tietosuojan kannalta;
- tietokantoihin pääsyn laajentamiseksi tarvitaan vankat perusteet, ja tarvittavista suojatakeista on huolehdittava;
- minkä tahansa tulevan lainsäädäntöehdotuksen on oltava täysin Euroopan tietosuojakehyksen mukainen.

Nämä kommentit on otettu asianmukaisesti huomioon ehdotusta valmisteltaessa.

Rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten välinen tiedonvaihto:

Rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten kuuleminen

Komissio järjesti maaliskuussa 2018 kokouksen, jossa keskusteltiin rahanpesun selvittelykeskusten ja lainvalvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä. Jäsenvaltioita kuultiin ja niiltä saatiin kommentteja seuraavista asioista:

i) rahanpesun selvittelykeskusten pääsy lainvalvontaviranomaisten tietoihin kansallisella tasolla: kaikilla rahanpesun selvittelykeskuksilla näyttäisi olevan joko suora tai epäsuora pääsy tietoihin (rahanpesun selvittelykeskuksissa toimivien poliisin yhteyshenkilöiden kautta). Jäsenvaltioiden pääasiallinen ero on siinä, mihin tietoihin rahanpesun selvittelykeskuksilla on pääsy. Rahanpesun selvittelykeskukset ovat todenneet, että olisi tärkeää yhdenmukaistaa se, mihin tietoihin niillä on pääsy;

ii) toimivaltaisten viranomaisten pääsy rahoitustietoihin rahanpesun selvittelykeskusten kautta: näyttäisi siltä, että rahanpesun selvittelykeskukset eivät myönnä toimivaltaisille viranomaisille suoraa pääsyä tietokantoihinsa. Poliisin rahanpesun selvittelykeskukset voivat kuitenkin helposti vastata toimivaltaisten viranomaisten tietopyyntöihin. Hallinnollisille rahanpesun selvittelykeskuksille tämä ei ole yhtä helppoa;

iii) poikittainen yhteistyö eli yhden jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskuksen ja toisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten välinen suora tai epäsuora yhteistyö (pyynnön

esittäneiden toimivaltaisten viranomaisten jäsenvaltion rahanpesun selvittelykeskuksen kautta): kaikki jäsenvaltiot vastustivat suoraa poikittaista yhteistyötä ja suosivat epäsuoraa poikittaista yhteistyötä;

iv) yhteistyö Europolin kanssa: kahdeksan rahanpesun selvittelykeskusta vaihtaa jo tietoja Europolin kanssa. Rahanpesun selvittelykeskukset ilmaisivat yleistä kiinnostusta tiedonvaihtoon Europolin kanssa sillä ehdolla, että tiedonvaihto on molemminpuolista.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Unionin rahanpesun selvittelykeskusten foorumilla on kartoitettu tietoihin pääsyä ja niiden vaihtoa ja käyttöä sekä operatiivista yhteistyötä koskevia käytännön esteitä. Tuloksia oli määrä saada vuoden 2016 loppuun mennessä.

Kuuleminen aloitettiin 14. huhtikuuta 2016 julkaistulla EUSurvey -verkkokyselyllä tietojen keräämiseksi rahanpesun selvittelykeskuksilta. Kysely oli jaettu yhdeksään aihealueeseen rahanpesun selvittelykeskusten kansallisista ominaisuuksista keskustusten välisen yhteistyön eri muotoihin, ja se sisälsi 290 kysymystä.

Joulukuussa 2016 hyväksytty loppuraportti on saatavilla komission asiantuntijaryhmien ja muiden vastaavanlaisten elinten rekisterin verkkosivuilla EU:n rahanpesun selvittelykeskusten foorumin 31. kokouksen pöytäkirjan liitteenä: <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/>.

Komissio tukeutui myös Europolin rahanpesun selvittelyryhmän vuonna 2017 julkaistuun raporttiin ”From suspicion to action – converting financial intelligence into greater operational impact”.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotuksesta on tehty vaikutustenarviointi, jossa tarkastellaan keinoja laajentaa toimivaltaisten viranomaisten pääsyä rahoitustietoihin rikosten tutkinnassa ja keskitytään kahteen asiaan: toimivaltaisten viranomaisten pääsyyn keskitettyihin pankkitilirekistereihin tai tiedonhakujärjestelmiin sekä rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten välisen yhteistyön parantamiseen.

Vaikutustenarviointiraportti toimitettiin sääntelyntarkastelulautakunnalle 31. tammikuuta 2018. Sääntelyntarkastelulautakunta antoi myönteisen lausunnon tietyin varauksin 26. maaliskuuta 2018.

Vaikutusten arvioinnissa tarkasteltiin seuraavia vaihtoehtoja:

- (1) perusskenaario
- (2) muut kuin lainsäädäntövaihtoehdot (vaihtoehto 0)
- (3) lainsäädäntövaihtoehdot:
 - Vaihtoehto A koski sellaisia rikoksia, joiden ennalta estämiseksi ja torjumiseksi toimivaltaisilla viranomaisilla olisi mahdollisuus päästä tietoihin ja vaihtaa niitä.
Vaihtoehto A.1 rajoittui rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämiseen ja torjuntaan.
Vaihtoehto A.2 rajoittui ns. eurorikosten estämiseen ja torjuntaan.

Vaihtoehto A.3 rajoittui Europol-asetuksen mukaisten vakavien rikosten estämiseen ja torjuntaan.

- Vaihtoehto B:ssä tarkasteltiin tietoihin pääsyä koskevia sääntöjä.

Vaihtoehto B.1 liittyi toimivaltaisten viranomaisten pääsyä keskitettyihin pankkitilirekistereihin koskeviin sääntöihin; vaihtoehdossa B.1.a tarkasteltiin suoraa pääsyä ja vaihtoehdossa B.1.a epäsuoraa pääsyä.

Vaihtoehto B.2 liittyi toimivaltaisten viranomaisten pääsyä kaikkiin rahoitustietoihin koskeviin sääntöihin, vaihtoehdossa B.2.a tarkasteltiin suoraa pääsyä rahoituslaitosten tietoihin ja vaihtoehdossa B.2.b epäsuoraa pääsyä rahanpesun selvityskeskusten kautta.

Vaihtoehto B.3 liittyi rahanpesun selvittelykeskusten väliseen tiedonvaihtoon ja rahanpesun selvittelykeskusten toimivaltaisille viranomaisille esittämiin tietopyyntöihin; vaihtoehdossa B.3.a tarkasteltiin suoraa yhteistyötä ja vaihtoehdossa B.3.b mahdollisuutta perustaa keskitetty EU:n rahanpesun selvittelykeskus.

- Vaihtoehdossa C tarkasteltiin niitä viranomaisia, jotka hyötyisivät pääsystä tietoihin ja niiden vaihdosta. Vaihtoehtoon C.1 sisältyivät poliisiviranomaisia koskevan tietosuojadirektiivin toimivaltaiset viranomaiset, kun taas vaihtoehdossa C.2 yhteistyö laajennettiin koskemaan muita viranomaisia, kuten varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavia toimistoja, Europolia ja Euroopan petostentorjuntavirastoa.

Vaihtoehtoja arvioitiin taloudellisten, sosiaalisten ja perusoikeuksiin kohdistuvien vaikutusten perusteella.

Ehdotus vastaa vaikutusten arvioinnissa parhaiksi arvioituja toimintavaihtoehtoja.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto keskitettyjen pankkitilirekisterien tietoihin pääsyn osalta on sellaisen EU-säädöksen hyväksyminen, joka antaisi toimivaltaisille viranomaisille suoran pääsyn. Pääsy olisi myönnettävä Europol-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kaikkien vakavien rikosten tutkintaa varten. Europolilla olisi oltava epäsuora pääsy tietoihin, mutta Europolin tukemassa tutkinnassa olisi hyötyä myös pääsystä keskitetyissä pankkitilirekistereissä oleviin tietoihin.

Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa myönnetään suora pääsy keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tiedonhakujärjestelmiin, koska ne sisältävät tietoja rajoitetusti. Parhaaksi arvioidussa vaihtoehdossa henkilötietojen suojaa koskevaan oikeuteen puututaan mahdollisimman vähän. Pääsyoikeudet ovat rajalliset ja ne annetaan ainoastaan kussakin tapauksessa tarvittaville viranomaisille. Näin varmistetaan henkilötietojen suojaan puuttumisen oikeasuhteisuus.

Parhaaksi arvioitu vaihtoehto sisältäisi myös säännöksiä, joilla helpotetaan rahanpesun selvittelykeskusten välistä sekä niiden ja toimivaltaisten viranomaisten keskinäistä tiedonvaihtoa. Myös Europolin mahdollisuutta pyytää tietoja rahanpesun selvittelykeskuksilta säänneltäisiin. Tietojen arkaluontoisuuden vuoksi parhaaksi arvioituun vaihtoehtoon sisältyisi tiukat tietosuojatakeet.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Lokakuussa 2000 hyväksyttiin neuvoston päätös 2000/642/YOS jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä koskevista järjestelyistä, joita noudatetaan tietojenvaihdossa. Tämän neuvoston päätöksen kohdetta säännellään muilla unionin

säädöksillä, ja siksi neuvoston päätöksellä ei ole tällä hetkellä lisäarvoa. Siksi tällä ehdotuksella kumotaan kyseinen päätös.

- **Perusoikeudet**

Tällä aloitteella myönnetään toimivaltaisille viranomaisille pääsy järjestelmiin, joihin on keskitetty luonnollisten henkilöiden henkilötietoja tai joista henkilötietoja voi hakea. Tällä on vaikutusta rekisteröityjen perusoikeuksiin. Aloitteella puututaan erityisesti yksityisyyttä ja henkilötietojen suojaa koskeviin oikeuksiin, jotka on määritelty EU:n perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa.

Vaikka aloitteen vaikutus on huomattava, koska se kohdistuu suureen määrään ihmisiä, vaikutuksen vakavuus perusoikeuskirjan 7 artiklassa määritellyn yksityisyyttä koskevan oikeuden osalta oli suhteellisen rajallinen, koska saatavilla ja haettavissa olevat tiedot eivät kata tilisiirtoja tai tilien saldoa. Pääsy myönnetään ainoastaan rajattuihin tietoihin (esim. omistajan nimi, syntymäaika ja tilinumero), jotka ovat ehdottoman välttämättömiä sen selvittämiseksi, missä pankeissa tutkinnan kohteella on pankkitilejä.

Perusoikeuskirjan 8 artiklassa määritellyn henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden osalta tilitiedot ja muut rahoitustiedot katsotaan tai voidaan katsoa henkilötiedoiksi ja pääsy näihin tietoihin tämän lainsäädäntöaloitteen mukaisesti katsotaan tietojen käsittelyksi. Asiassa sovelletaan kaikkia poliisiviranomaisia koskevan tietosuojadirektiivin säännöksiä.

Ehdotuksessa määritellään henkilötietojen käsittelytarkoitukset ja vaaditaan luettelo nimetyistä toimivaltaisista viranomaisista, joilla on oikeus pyytää tietoja. Tiedonvaihto on tapauskohtaista, eli se sallitaan ainoastaan silloin, kun se on tietyssä tapauksessa merkityksellistä tyhjentävässä luettelossa mainittujen vakavien rikosten torjumiseksi.

Ehdotuksessa vahvistetaan myös tarkat säännökset kirjaamisesta, tietopyyntöjen kirjanpidosta, oikeuksien rajoittamisesta sekä tiettyjen henkilötietoryhmien (arkaluonteiset tiedot) käsittelystä.

Myös Europolille myönnetään kansallisten yksiköiden kautta epäsuora pääsy kansallisten keskitettyjen pankkitilirekisterien tietoihin ja tiedonhakujärjestelmiin. Lisäksi sille tarjotaan mahdollisuus vaihtaa tietoa rahanpesun selvittelykeskusten kanssa sen toimeksiannon mukaisten tehtävien täyttämiseksi (jäsenvaltioiden tukeminen ja vahvistaminen tiettyjen rikosten ennalta estämisessä, paljastamisessa, tutkimisessa ja niihin liittyvissä syytetoimissa toimivaltansa puitteissa). Asiassa sovelletaan kaikkia asetuksen (EU) 2016/794 VI ja VII luvun takeita.

Joissakin jäsenvaltioissa oikeusviranomaisilta tarvitaan lupa. Vaatimuksen poistaminen vaikuttaisi menettelyllisiin oikeuksiin vakavalla tavalla. Siksi rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten väliseen tiedonvaihtoon sovelletaan kansallisia menettelytakeita.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia EU: n talousarvioon.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Ehdotuksen mukaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle on raportoitava direktiivin täytäntöönpanosta kolmen vuoden kuluttua sen saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

Komissio arvioi myös lainsäädäntökehyksen tuloksellisuutta, tehokkuutta, merkityksellisyyttä, johdonmukaisuutta ja EU:n lisäarvoa aikaisintaan kuuden vuoden kuluttua direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä sen varmistamiseksi, että direktiivin toimivuudesta on riittävästi tietoa. Arviointiin on sisällytettävä sidosryhmien kuulemisia palautteen saamiseksi lainsäädäntömuutosten vaikutuksista. Kehityksen vertailukohteena käytetään lähtötilannetta säädöksen voimaantulohetkellä. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle raportin direktiivin toimivuudesta. Raporttiin on myös sisällytettävä arviointi siitä, kuinka EU:n perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet ja periaatteet on otettu huomioon.

Säädettyjen toimenpiteiden tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi ja sen tulosten seuraamiseksi komissio tekee tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kansallisten viranomaisten asianomaisten sidosryhmien kanssa. Komissio ottaa käyttöön ohjelman tämän direktiivin tuotosten, tulosten ja vaikutusten seurantaan varten. Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Jäsenvaltioiden olisi raportoitava vuosittain komissiolle niistä tiedoista, joita pidetään olennaisina tämän asetuksen soveltamisen seuraamiseksi tehokkaasti. Jäsenvaltioiden vuosittaiseen raporttiin olisi sisällytettävä etenkin tieto nimettyjen kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kansallisissa keskitetyissä pankkitilirekistereissä ja/tai tiedonhakupöytäkirjoissa tekemien hakujen lukumäärästä sekä pyynnön esittämisen edellytyksistä, epäämisperusteista, jatkokäytön edellytyksistä, pyyntöön vastaamisen määräajasta ja henkilötietojen käsittelyn suojatakeiden soveltamisesta sekä selvitys rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten kansainvälisestä yhteistyöstä ja tiedonvaihdesta.

Komissio ottaa raporteissa huomioon tilastotiedot, jotka jäsenvaltioiden on toimitettava.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ehdotus ei edellytä selittäviä asiakirjoja direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Direktiiviehdotuksen 1 artiklassa määritellään kohde ja kerrotaan, että säädös helpottaa toimivaltaisten viranomaisten pääsyä rahoitus- ja tilitietoihin vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytetoimia varten. Lisäksi siinä esitetään, että säädös helpottaa rahanpesun selvittelykeskusten pääsyä lainvalvontaan liittyviin tietoihin.

Direktiiviehdotuksen 2 artiklassa määritellään direktiivissä käytetyt käsitteet.

Direktiiviehdotuksen 3 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta nimetä toimivaltaiset viranomaiset, joilla on valtuudet päästä kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tehdä niissä hakuja sekä pyytää ja saada tietoja. Artiklassa säädetään myös toimivaltaisten viranomaisten julkistamisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Direktiiviehdotuksen 4 artiklassa säädetään nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten suorasta pääsystä rekistereihin ja määritellään, mitä tarkoituksia varten suora pääsy ja haku sallitaan, eli Europol-asetuksen (EU) 2016/794 liitteessä I lueteltujen rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytetoimia varten tai rikostutkinnan tukemiseksi, mukaan lukien tutkintaan liittyvien varojen havaitseminen, jäljittäminen, jäädyttäminen ja takavarikoiminen.

Direktiiviehdotuksen 5 artiklassa vahvistetaan edellytykset nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten pääsulle tietoihin ja hakujen tekemiselle.

Direktiiviehdotuksen 6 artiklassa edellytetään, että jäsenvaltiot valvovat nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten pääsyä tietoihin ja niiden tekemiä hakuja. Keskitettyjen pankkitilirekisterien toiminnasta vastaavien viranomaisten on merkittävä ylös määrätty tiedot kaikista tämän direktiivin mukaisista tietoihin sisäänkirjautumisista.

Direktiiviehdotuksen 7 artiklassa säädetään velvollisuudesta varmistaa, että jokaista rahanpesun selvittelykeskusta edellytetään vastaamaan jäsenvaltion nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten tekemiin pyyntöihin saada rahoitustietoja tai -analyysseja. Tähän menettelyyn sovelletaan kansallisia menettelytakeita.

Direktiiviehdotuksen 8 artiklassa säädetään velvollisuudesta varmistaa, että jäsenvaltion nimettyjä toimivaltaisia viranomaisia edellytetään vastaamaan rahanpesun selvittelykeskusten tekemiin pyyntöihin saada lainvalvontatietoja. Tähän menettelyyn sovelletaan kansallisia menettelytakeita.

Direktiiviehdotuksen 9 artiklassa säädetään eri jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välisestä tiedonvaihdosta sekä vastaamisen määräajoista ja turvallisista viestintäkanavista.

Direktiiviehdotuksen 10 artiklassa vahvistetaan edellytykset Europolin pääsulle tilietoihin ja Europolin ja rahanpesun selvittelykeskusten väliselle tiedonvaihdolle.

Direktiiviehdotuksen 11 artiklassa säädetään velvollisuudesta, jonka mukaan henkilötietoja voivat käsitellä ainoastaan ne Europolissa työskentelevät henkilöt, jotka on nimetty ja valtuutettu suorittamaan näitä nimenomaisia tehtäviä.

Direktiiviehdotuksen 12 artiklassa vahvistetaan V luvun soveltamisala.

Direktiiviehdotuksen 13 artiklassa säädetään arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyedellytyksistä.

Direktiiviehdotuksen 14 artiklassa säädetään jäsenvaltioiden velvollisuudesta pitää kirjaa kaikista ehdotuksen mukaisista tietopyynnöistä.

Direktiiviehdotuksen 15 artiklassa vahvistetaan edellytykset rajoittaa rekisteröidyn oikeuksia päästä henkilötietoihin tietyissä tapauksissa.

Direktiiviehdotuksen 16 artiklassa vahvistetaan, että komissio ottaa käyttöön yksityiskohtaisen ohjelman tämän direktiivin tuotosten, tulosten ja vaikutusten seuranta varten. Siinä jäsenvaltioita edellytetään toimittamaan komissiolle nämä tiedot, jotta ne voivat auttaa komissiota sen 18 artiklassa säädettyjen tehtävien hoitamisessa. Säännöksessä säädetään myös jäsenvaltioiden velvollisuudesta laatia tiettyjä tähän ehdotukseen liittyviä tilastoja ja toimittaa ne komissiolle.

Direktiiviehdotuksen 17 artiklassa säädetään ehdotuksen suhteesta jäsenvaltioiden tai unionin kahdenvälisiin ja monenvälisiin sopimuksiin.

Direktiiviehdotuksen 18 artiklassa säädetään komission velvollisuudesta raportoida direktiivin täytäntöönpanosta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kolmen vuoden kuluttua direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein.

Direktiiviehdotuksen 19 artiklassa säädetään määräajasta, johon mennessä direktiivi on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Direktiiviehdotuksen 20 artiklalla kumotaan neuvoston päätös 2000/642/YOS, joka on tällä hetkellä tarpeeton neljännen rahanpesudirektiivin vuoksi.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

säännöistä, joilla helpotetaan rahoitus- ja muiden tietojen käyttöä tiettyjen rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista tai niihin liittyviä syytetoimia varten, ja neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoamisesta

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 87 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Rahoitustietojen käyttöä on tarpeen helpottaa vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytetoimia varten.
- (2) Turvallisuuden lisäämiseksi jäsenvaltioissa ja koko unionissa on tarpeen parantaa rahanpesun selvittelykeskusten ja vakavien rikollisuuden muotojen ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta tai niihin liittyvistä syytetoimista vastuussa olevien viranomaisten pääsyä tietoihin, jotta voidaan parantaa niiden valmiuksia suorittaa talousrikostutkintaa sekä edistää niiden välistä yhteistyötä.
- (3) Toimintasuunnitelmassaan terrorismin rahoituksen torjunnan vahvistamiseksi³ komissio sitoutui tutkimaan mahdollisuutta erityisestä oikeudellisesta välineestä, jolla laajennettaisiin jäsenvaltioiden viranomaisten eli rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta tai niihin liittyvistä syytetoimista vastaavien toimivaltaisten viranomaisten, varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen, veroviranomaisten ja korruption torjunnasta vastaavien viranomaisten pääsyä keskitettyihin pankkitilirekistereihin. Lisäksi vuoden 2016 toimintasuunnitelmassa kehoitettiin kartoittamaan esteitä tietoihin pääsyssä sekä niiden vaihtamisessa ja käyttämisessä ja rahanpesun selvittelykeskusten välisessä operatiivisessa yhteistyössä.

¹ EUVL C , , s. .

² EUVL C , , s. .

³ COM(2016) 50, 2.2.2016.

- (4) Direktiivissä (EU) 2015/849⁴ edellytetään jäsenvaltioita perustamaan keskitettyjä pankkitilirekistereitä tai tiedonhakujärjestelmiä, jotka mahdollistavat pankki- ja maksutilien sekä tallelokeroiden haltijoiden tunnistamisen ajoissa.
- (5) Direktiivin (EU) 2015/849 mukaan näiden järjestelmien tiedot ovat suoraan rahanpesun selvittelykeskusten saatavilla ja myös rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämisestä vastaavien kansallisten toimivaltaisten viranomaisten saatavilla.
- (6) Välitön ja suora pääsy keskitettyjen pankkitilirekisterien tietoihin on usein välttämätöntä, jotta rikostutkinnassa onnistuttaisiin ja jotta varat voitaisiin tunnistaa, jäljittää ja jäädyttää ajoissa niiden takavarikoimiseksi. Suora pääsy on välittömin tapa päästä käsiksi keskitettyjen pankkitilirekisterien tietoihin. Tässä direktiivissä olisi sen vuoksi vahvistettava säännöt suoran pääsyn myöntämisestä keskitettyihin pankkitilirekistereihin jäsenvaltioiden nimeämille toimivaltaisille viranomaisille ja muille elimille, jotka vastaavat rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta tai niihin liittyvistä syytetoimista.
- (7) Koska jokaisessa jäsenvaltiossa on useita toimivaltaisia viranomaisia tai elimiä, jotka vastaavat rikosten ennalta estämisestä, paljastamisesta, tutkimisesta tai niihin liittyvistä syytetoimista, ja jotta voitaisiin varmistaa oikeasuhteinen pääsy tässä direktiivissä tarkoitettuihin rahoitus- ja muihin tietoihin, jäsenvaltioita olisi edellytettävä nimeään ne viranomaiset, joilla olisi valtuudet päästä keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja pyytää tietoja rahanpesun selvittelykeskuksilta tämän direktiivin soveltamiseksi.
- (8) Toimivaltaisten viranomaisten joukosta olisi nimettävä varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot ja niillä olisi oltava suora pääsy keskitettyjen pankkitilirekisterien tietoihin niiden estäessä ennalta, paljastaessa tai tutkiessa tiettyjä vakavia rikoksia tai tukiessa tietynlaista rikostutkintaa, mukaan lukien varojen tunnistaminen, jäljittäminen ja jäädyttäminen.
- (9) Jos veroviranomaiset ja korruption torjunnasta vastaavat viranomaiset ovat kansallisen lainsäädännön nojalla toimivaltaisia rikosten ennalta estämisessä, paljastamisessa tai niihin liittyvissä syytetoimissa, heitä olisi myös pidettävä viranomaisina, jotka voidaan nimetä tämän direktiivin tarkoituksia varten. Hallinnollisen tutkinnan ei pitäisi kuulua tämän direktiivin soveltamisalaan.
- (10) Rikoksenteelijät ja etenkin rikollisryhmät ja terroristit toimivat usein monissa jäsenvaltioissa, ja heidän varansa, pankkitilit mukaan lukien, sijaitsevat usein toisissa jäsenvaltioissa. Vakavien rikosten, myös terrorismin, ja niihin liittyvien rahoitustoimien rajatylittävän ulottuvuuden vuoksi rikostutkintaa tekevien toimivaltaisten viranomaisten on usein tarpeen päästä käsiksi muissa jäsenvaltioissa olevien pankkitilien tietoihin.
- (11) Eri jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa keskenään kansallisista keskitetyistä pankkitilirekistereistä saamiaan tietoja neuvoston puitepäätöksen

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/60/EY ja komission direktiivin 2006/70/EY kumoamisesta (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 73).

2006/960/YOS⁵ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/41/EU⁶ mukaisesti.

- (12) Direktiivillä (EU) 2015/849 on merkittävästi parannettu unionin säädöskehystä, jolla säännellään rahanpesun selvittelykeskusten toimintaa ja yhteistyötä. Rahanpesun selvittelykeskusten toimivaltuuksiin kuuluu oikeus saada rahoitus-, lainvalvonta- ja hallinnollisia tietoja, joita ne tarvitsevat voidakseen torjua rahanpesua, siihen liittyviä esirikoksia ja terrorismin rahoitusta. Unionin lainsäädännössä ei kuitenkaan vahvisteta kaikkia erityisvälineitä ja -mekanismeja, joita rahanpesun selvittelykeskuksilla on oltava tällaisiin tietoihin pääsemiseksi ja tehtäviensä suorittamiseksi. Koska jäsenvaltiot ovat edelleen kokonaan vastuussa rahanpesun selvittelykeskusten organisaation määrittelystä ja perustamisesta, rahanpesun selvittelykeskusten pääsyyssä sääntelyn alaisiin tietokantoihin on eroja, mikä johtaa liian vähäiseen tiedonvaihtoon lainvalvonta- tai syyttäjäviranomaisten ja rahanpesun selvittelykeskusten välillä.
- (13) Oikeusvarmuuden ja operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi tässä direktiivissä olisi vahvistettava säännöt, joilla parannetaan rahanpesun selvittelykeskusten valmiuksia jakaa maansa nimitetyille toimivaltaisille viranomaisille tietoa kaikista vakavista rikoksista.
- (14) Tässä direktiivissä olisi myös vahvistettava rahanpesun selvittelykeskuksille selkeästi määriteltä oikeudellinen kehys, jonka puitteissa ne voivat pyytää nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten tallentamia asiaa koskevia tietoja rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämiseksi ja torjumiseksi tehokkaasti.
- (15) Rahanpesun selvittelykeskusten ja toimivaltaisten viranomaisten välinen tiedonvaihto olisi sallittava ainoastaan tarvittaessa ja tapauskohtaisesti joko vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytetoimia varten tai rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen tapauksissa.
- (16) Jotta voitaisiin tehostaa rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämistä ja torjuntaa ja vahvistaa rahanpesun selvittelykeskusten roolia rahoitustietojen ja -analyysien tarjoajana, selvittelykeskuksella olisi oltava valtuudet vaihtaa tietoja tai analyysijä, jotka ovat jo sen hallussa tai jotka ovat saatavilla ilmoitusvelvollisilta toisen rahanpesun selvittelykeskuksen tai kotijäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä. Tiedonvaihdon ei pitäisi estää rahanpesun selvittelykeskuksia välittämästä aktiivisesti analyysijään muille rahanpesun selvittelykeskuksille, jos kyseisistä analyysistä käy ilmi rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyviä tosiseikkoja tai epäilyjä, joista kyseiset muut rahanpesun selvittelykeskukset ovat suoraan kiinnostuneita. Rahoitusanalyysi sisältää operatiivisen analyysin, jossa keskitytään yksittäisiin tapauksiin ja määrättyihin kohteisiin tai asianmukaisiin valikoituihin tietoihin riippuen saatujen tietojen tyypistä ja määrästä ja tietojen oletetusta käytöstä niiden jakamisen jälkeen, sekä strategisen analyysin, jossa käsitellään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen suuntauksia ja malleja. Tämä direktiivi ei saisi kuitenkaan vaikuttaa rahanpesun selvittelykeskusten organisatoriseen asemaan ja rooliin, jotka on määriteltä jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä.

⁵ Neuvoston puitepäätös 2006/960/YOS, tehty 18 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta (EUVL L 386, 29.12.2006, s. 89).

⁶ Direktiivi 2014/41/EU, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2014, rikosasioita koskevasta eurooppalaisesta tutkintamääräyksestä (EUVL L 130, 1.5.2014, s. 1).

- (17) Rahanpesun selvittelykeskusten välisen tiedonvaihdon määrääjät ovat välttämättömiä nopean, tehokkaan ja johdonmukaisen yhteistyön varmistamiseksi. Rajatylittävien tapausten ratkaisemisessa ja tutkinnassa tarvittavat tiedot olisi vaihdettava yhtä riipeästi ja ensisijaisesti kuin vastaavassa kansallisessa tapauksessa. Olisi säädettävä määrääjoista, jotta voidaan varmistaa tehokas tiedonvaihto kohtuullisessa ajassa tai täyttää asian menettelyä koskevat vaatimukset. Lyhyempiä määräaikoja olisi asetettava asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joissa tietopyynnöt liittyvät tiettyihin vakaviin rikoksiin, kuten terrorismiin ja terroristiryhmiin tai terroristiseen toimintaan liittyviin rikoksiin unionin lainsäädännössä säädetyn mukaisesti.
- (18) Rahanpesun selvittelykeskusten välisessä tiedonvaihdossa olisi käytettävä turvallisia välineitä, etenkin hajautettua FIU.net-verkkoa, jota Europol on hallinnoinut 1 päivästä tammikuuta 2016 alkaen, tai sen seuraajaa ja kyseisen verkon tarjoamia tekniikoita.
- (19) Rahanpesun selvittelykeskusten analysoimien rahoitustietojen arkaluonteisuuden ja tarvittavien tietosuojatakeiden vuoksi tässä direktiivissä olisi säädettävä tarkasti, minkä tyyppistä ja laajuista tietoa rahanpesun selvittelykeskukset ja nimetyt toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa keskenään. Tämän direktiivin ei pitäisi aiheuttaa muutoksia nykyisiin hyväksytyihin tiedonkeruumenetelmiin.
- (20) Europol tukee jäsenvaltioita kansainvälisten rikollisjärjestöjen rahanpesutoiminnan rajatylittävissä tutkinnassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794 4 artiklassa⁷ säädettyjen toimivaltuuksiensa ja tehtäviensä mukaisesti. Asetuksen (EU) 2016/794 mukaan Europolin kansalliset yksiköt toimivat yhteyseliminä Europolin ja niiden jäsenvaltioiden viranomaisten välillä, joilla on toimivalta tutkia rikoksia. Antaakseen Europolille tiedot, jotka se tarvitsee tehtäviensä hoitamiseksi, jäsenvaltioiden olisi huolehdittava siitä, että niiden rahanpesun selvittelykeskus vastaa rahoitustietoja ja -analyysijä koskeviin pyyntöihin, jotka Europol esittää asianomaisen kansallisen yksikön kautta. Jäsenvaltioiden olisi myös huolehdittava siitä, että niiden Europolin kansallinen yksikkö vastaa Europolin esittämiin pankkitilejä koskeviin tietopyyntöihin. Europolin esittämät pyynnöt on oltava asianmukaisesti perusteltuja. Europolin on esitettävä ne tapauskohtaisesti vastuunsa rajoissa ja tehtäviensä hoitamista varten.
- (21) Tässä direktiivissä olisi otettava huomioon myös se, että asetuksen (EU) 2017/1939⁸ 43 artiklan mukaisesti Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) valtuutetuilla Euroopan syyttäjillä on valtuudet hankkia merkityksellisiä tietoja, jotka on tallennettu kansallisiin rikostutkinta- ja lainvalvontatietokantoihin sekä muihin merkityksellisiin viranomaisrekistereihin, mukaan lukien keskitetyt pankkitilirekisterit ja tiedonhakujärjestelmät, samoin edellytyksin kuin mitä sovelletaan vastaaviin tapauksiin kansallisen lainsäädännön nojalla.
- (22) Jotta tehokkuuden ja tietosuojan korkean tason välillä saavutettaisiin asianmukainen tasapaino, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että sellaisten arkaluonteisten rahoitustietojen käsittely, joista voi käydä ilmi henkilön rotu tai etninen alkuperä, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, terveydentila, seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen, sallitaan ainoastaan

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/794, annettu 11 päivänä toukokuuta 2016, Euroopan unionin lainvalvontayhteistyövirastosta (Europol) sekä neuvoston päätösten 2009/371/YOS, 2009/934/YOS, 2009/935/YOS, 2009/936/YOS ja 2009/968/YOS korvaamisesta ja kumoamisesta (EUVL L 135, 24.5.2016, s. 53).

⁸ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisesta (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

siinä laajuudessa kuin se on ehdottoman tarpeellista ja merkityksellistä kyseisessä tutkinnassa.

- (23) Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan periaatteita, jotka tunnustetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, erityisesti oikeutta yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen (7 artikla) ja henkilötietojen suojaan (8 artikla), kansainvälisessä oikeudessa ja kansainvälisissä sopimuksissa, joiden osapuolia unioni tai kaikki jäsenvaltiot ovat, mukaan lukien ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehty eurooppalainen yleissopimus, sekä jäsenvaltioiden perustuslaeissa, kunkin niistä soveltamisalalla.
- (24) On tärkeää varmistaa, että tämän direktiivin nojalla tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan täysimääräisesti oikeutta henkilötietojen suojaan. Kaikkeen tällaiseen tietojen käsittelyyn sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/680 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679⁹ niiden soveltamisalalla. Varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavien toimistojen pääsyssä keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tiedonhakupöytäkirjoihin sovelletaan direktiiviä (EU) 2016/680, kun taas neuvoston päätöksen 2007/845/YOS 5 artiklan 2 kohtaa ei pidä soveltaa. Europolin osalta sovelletaan asetusta (EU) 2016/794. Tässä direktiivissä olisi säädettävä erityisistä ja täydentävistä takeista ja edellytyksistä henkilötietojen suojan varmistamiseksi mekanismeissa, joita käytetään arkaluonteisten tietojen käsittelyyn ja tietopyyntöjen kirjaamiseen.
- (25) Tämän direktiivin nojalla saatuja henkilötietoja olisi käsiteltävä ainoastaan toimivaltaisten viranomaisten toimesta silloin, kun se on välttämätöntä ja oikeasuhteista vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytöksiä varten.
- (26) Lisäksi on tärkeää asettaa ehtoja tietoihin pääsyn rajoittamiseksi, jotta voidaan kunnioittaa oikeutta henkilötietojen suojaan ja yksityisyyteen sekä rajoittaa keskitettyjen pankkitilirekistereiden ja tiedonhakupöytäkirjojen tietoihin pääsyn vaikutusta. Jäsenvaltioiden olisi erityisesti varmistettava, että tätä direktiiviä sovellettaessa toimivaltaisten viranomaisten hallussa oleviin henkilötietoihin pääsyyn sovelletaan asianmukaisia tietosuojaperiaatteita ja -toimenpiteitä. Ainoastaan valtuutetuilla henkilöillä olisi oltava pääsy henkilötietoja sisältäviin tietoihin, joita voidaan saada keskitetyistä pankkitilirekistereistä tai todentamisprosessien kautta.
- (27) Rahoitustietojen siirto kolmansiin maihin ja kansainvälisille kumppaneille tässä direktiivissä säädettyjä tarkoituksia varten olisi sallittava ainoastaan direktiivin (EU) 2016/680 V luvussa tai direktiivin (EU) 2016/679 V luvussa säädettyjen edellytysten mukaisesti.
- (28) Komission olisi raportoitava tämän direktiivin täytäntöönpanosta kolmen vuoden kuluttua direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Parempaa lainsäädäntöä koskevan toimielinten välisen sopimuksen¹⁰ 22 ja 23 kohdan mukaisesti komission olisi tehtävä myös tätä direktiiviä

⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojaa-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁰ Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välinen toimielinten sopimus paremmasta lainsäädännöstä, tehty 13 päivänä huhtikuuta 2016 (EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1–14).

koskeva arviointi erityisten seurantajärjestelyjen avulla kerättyjen tietojen perusteella, jotta voidaan arvioida direktiivin todellisia vaikutuksia ja lisätoimenpiteiden tarvetta.

- (29) Direktiivin tavoitteena on varmistaa, että laaditaan sääntöjä unionin kansalaisten turvallisuuden tason nostamiseksi ennalta estämällä ja torjumalla rikollisuutta Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 67 artiklan nojalla. Terrorismin ja rikollisuuden uhat vaikuttavat niiden ylikansallisen luonteen vuoksi koko EU:hun ja edellyttävät siksi unionin laajuisia toimia. Rikolliset voivat käyttää hyväkseen sitä ja hyötyä siitä, ettei tili- ja rahoitustietoja käytetä jäsenvaltiossa tehokkaasti, millä voi olla seurauksia toisessa jäsenvaltiossa. Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta, vaan se voidaan saavuttaa paremmin unionin tasolla, minkä vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (30) Neuvoston päätös 2000/642/YOS olisi kumottava, koska sen kohdetta säännellään muilla unionin säädöksillä eikä sitä enää tarvita.
- (31) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevan 3 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti ovat ilmoittaneet haluavansa osallistua tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.]
- (32) [Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 21 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Yhdistynyt kuningaskunta ja Irlanti eivät osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen, direktiivi ei sido näitä jäsenvaltioita eikä sitä sovelleta näihin jäsenvaltioihin, sanotun kuitenkin rajoittamatta mainitun pöytäkirjan 4 artiklan soveltamista.]
- (33) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen liitettyssä, Tanskan asemasta tehdyssä pöytäkirjassa N:o 22 olevien 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.
- (34) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001¹¹ 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti, [ja hän antoi lausunnon ...¹²],

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta, (EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1).

¹² EUVL C...

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I luku

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan toimenpiteet, jotka helpottavat toimivaltaisten viranomaisten pääsyä rahoitus- ja tilitietoihin vakavien rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi ja niihin liittyviä syytetoimia varten. Lisäksi siinä säädetään toimenpiteistä, jotka helpottavat rahanpesun selvittelykeskusten pääsyä lainvalvontaan liittyviin tietoihin ja rahanpesun selvittelykeskusten välistä yhteistyötä.
2. Tällä direktiivillä ei rajoiteta:
 - a) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/849 säännöksiä ja niihin liittyviä jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön säännöksiä, mukaan lukien rahanpesun selvittelykeskuksille kansallisen lainsäädännön nojalla annettua organisatorista asemaa;
 - b) toimivaltaisten viranomaisten valtuuksia vaihtaa keskenään tietoja tai saada niitä ilmoitusvelvollisilta unionin oikeuden tai jäsenvaltioiden kansallisen lainsäädännön nojalla.

2 artikla

Määritelmät

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'keskitetyillä pankkitilirekistereillä' keskitettyjä automatisoituja mekanismeja, kuten keskitettyjä rekistereitä tai keskitettyjä sähköisiä tiedonhakupäätelmiä, jotka on perustettu direktiivin (EU) 2015/849 32 a artiklan 1 kohdan mukaisesti;
- b) 'varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavilla toimistoilla' jäsenvaltioiden neuvoston päätöksen 2007/845/YOS 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimeämiä kansallisia toimistoja, joiden tarkoituksena on helpottaa rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämistä ja tunnistamista niiden mahdolliseksi jäädyttämiseksi, takavarikoimiseksi tai menetetyksi tuomitsemiseksi toimivaltaisen oikeusviranomaisen määräyksen perusteella;
- c) 'rahanpesun selvittelykeskuksella' jokaiseen jäsenvaltioon direktiivin (EU) 2015/849 32 artiklan soveltamiseksi perustettua elintä;
- d) 'ilmoitusvelvollisilla' direktiivin (EU) 2015/849 2 artiklassa tarkoitettuja tahoja;
- e) 'rahoitustiedoilla' kaikenlaisia rahanpesun selvittelykeskusten hallussa olevia tietoja rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tehokkaaksi torjumiseksi tai kaikenlaisia viranomaisten tai ilmoitusvelvollisten hallussa samaa tarkoitusta varten olevia tietoja, jotka ovat rahanpesun

selvittelykeskusten saatavilla ilman, että niiden tarvitsee käyttää kansallisen lainsäädännön mukaisia pakkokeinoja;

- f) 'lainvalvontatiedoilla' kaikenlaisia toimivaltaisten viranomaisten hallussa olevia tietoja rikosten ennalta estämiseksi, paljastamiseksi, tutkimiseksi tai niihin liittyviä syytetoimia varten tai kaikenlaisia viranomaisten tai yksityisten tahojen hallussa samaa tarkoitusta varten olevia tietoja, jotka ovat toimivaltaisten viranomaisten saatavilla ilman, että niiden tarvitsee käyttää kansallisen lainsäädännön mukaisia pakkokeinoja;
- g) 'tilitiedoilla' seuraavia tietoja keskitetyissä pankkitilirekistereissä:
 - a) asiakkaan/tilinhaltijan ja kaikkien asiakkaan puolesta oletettavasti toimivien henkilöiden osalta: nimi ja kansallisten täytäntöönpanosäännösten, joilla pannaan täytäntöön asiakkaan tunnistamista ja tämän henkilöllisyyden todentamista koskeva direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan a alakohta, nojalla vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero;
 - b) asiakkaan/tilinhaltijan tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan osalta: nimi ja kansallisten täytäntöönpanosäännösten, joilla pannaan täytäntöön tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista ja tämän henkilöllisyyden todentamista koskeva direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan b alakohta, nojalla vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero;
 - c) pankki- tai maksutilin osalta: IBAN-numero ja tilin avaamis- ja sulkemispäivämäärä;
 - d) tallelokeron osalta: vuokraajan nimi ja kansallisten täytäntöönpanosäännösten, joilla pannaan täytäntöön asiakkaan ja tosiasiallisen omistajan ja edunsaajan tunnistamista ja tämän henkilöllisyyden todentamista koskeva direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohta, nojalla vaaditut muut tunnistetiedot tai yksilöllinen tunnistenumero ja vuokra-ajan pituus.
- h) 'rahanpesulla' direktiivin (EU) 2018/XX¹³ 3 artiklassa määriteltyä menettelyä;
- i) 'siihen liittyvillä esirikoksilla' direktiivin (EU) 2018/XX 2 artiklassa tarkoitettuja rikoksia;
- j) 'terrorismin rahoituksella' direktiivin (EU) 2017/541¹⁴ 11 artiklassa määriteltyä toimintaa;
- k) 'rahoitusanalyysillä' rahanpesun selvittelykeskusten tekemää operatiivista ja strategista analyysia niiden direktiivin (EU) 2015/849 mukaisten tehtävien suorittamiseksi;
- l) 'vakavilla rikoksilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/794 liitteessä I lueteltuja rikollisuuden muotoja.

¹³ Direktiivi 2018/XX/EU rahanpesun torjumisesta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL ...).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/541, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, terrorismin torjumisesta sekä neuvoston puitepäätöksen 2002/475/YOS korvaamisesta sekä neuvoston päätöksen 2005/671/YOS muuttamisesta (EUVL L 88, 31.3.2017, s. 6).

3 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten nimeäminen

1. Jokaisen jäsenvaltion on nimettävä niiden viranomaistensa joukosta, joilla on toimivalta rikosten ennalta estämisessä, paljastamisessa, tutkimisessa ja niihin liittyvissä syytetoimissa, ne, joilla on valtuudet päästä jäsenvaltioiden direktiivin (EU) 2015/849 32 a artiklan mukaisesti perustamiin kansallisiin keskitettyihin pankkitilirekistereihin ja tehdä niissä hakuja. Niihin kuuluvat Europolin kansalliset yksiköt ja varallisuuden takaisin hankinnasta vastaavat toimistot.
2. Jokaisen jäsenvaltion on nimitettävä niiden viranomaistensa joukosta, joilla on toimivalta rikosten ennalta estämisessä, paljastamisessa, tutkimisessa ja niihin liittyvissä syytetoimissa, ne, joilla on valtuudet pyytää ja saada rahoitustietoja ja -analyysseja rahanpesun selvittelykeskuksilta. Niihin kuuluvat Europolin kansalliset yksiköt.
3. Jokaisen jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle tiedot 1 ja 2 kohdan mukaisesti nimeämistään toimivaltaisista viranomaisista viimeistään [6 kuukauden kuluttua siitä, kun direktiivi on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä], ja kaikki niihin tehdyt muutokset. Komissio julkaisee ilmoitetut tiedot ja niihin mahdollisesti tehdyt muutokset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

II luku

TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN PÄÄSY TILITIETOIHIN

4 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten pääsy tilitietoihin ja mahdollisuus tehdä niitä koskevia hakuja

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti nimetyillä toimivaltaisilla viranomaisilla on valtuudet päästä tilitietoihin ja tehdä niitä koskevia hakuja suoraan ja välittömästi aina, kun se on tarpeen heidän tehtäviensä suorittamiseksi voidakseen estää ennalta, paljastaa ja tutkia rikoksia tai niihin liittyviä syytetoimia varten tai tukea vakaviin rikoksiin liittyvää rikostutkintaa, mukaan lukien tutkintaan liittyvien varojen tunnistaminen, jäljittäminen ja jäädyttäminen.
2. Tämän direktiivin mukaisilla toimivaltaisilla viranomaisilla ei ole pääsyä niihin lisätietoihin, joita jäsenvaltiot voivat pitää tärkeinä ja viedä keskitettyihin pankkitilirekistereihin direktiivin 2018/XX/EU 32 a artiklan 4 kohdan mukaisesti.

5 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten pääsyä tietoihin ja niitä koskevien hakujen tekemistä koskevat edellytykset

1. Edellä olevan 4 artiklan mukainen pääsy tilitietoihin ja mahdollisuus tehdä niitä koskevia hakuja on ainoastaan toimivaltaisten viranomaisten henkilöstön jäsenillä,

jotka on erikseen ja tapauskohtaisesti nimetty ja valtuutettu suorittamaan näitä tehtäviä.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisten viranomaisten pääsyä tietoihin ja niitä koskevien hakujen tekemistä tuetaan tietoturvan takaavilla teknisillä ja organisatorisilla toimenpiteillä.

6 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten tietoihin pääsyn ja niitä koskevien hakujen valvonta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että keskitettyjä pankkitilirekistereitä pitävät viranomaiset pitävät lokikirjaa kaikista toimivaltaisten viranomaisten rekisterin käyttökerroista. Lokikirjan on sisällettävä erityisesti seuraavat:
 - a) tapauksen kansalliset viitetiedot,
 - b) tiedustelun tai haun päivämäärä ja kellonaika,
 - c) tiedustelussa tai haussa käytettyjen tietojen tyyppi;
 - d) tiedustelun tai haun tulokset,
 - e) rekisteriä käyttäneen viranomaisen nimi,
 - f) tiedustelun tai haun suorittaneen henkilön ja sen määränneen henkilön tunnistetiedot.
2. Keskitettyjen pankkitilirekisterien tietosuojavastaavat sekä direktiivin (EU) 2016/680 41 artiklan mukaisesti nimetty toimivaltainen valvontaviranomainen tarkistavat lokikirjat säännöllisesti.
3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuja lokikirjoja saa käyttää yksinomaan tietosuojan valvontaan, mukaan lukien pyynnön hyväksyttävyyden ja tietojenkäsittelyn lainmukaisuuden tarkistaminen, sekä tietoturvan varmistamiseen. Lokitiedot suojataan asianmukaisin toimin luvattoman pääsyn estämiseksi, ja ne poistetaan viiden vuoden kuluttua niiden luomisesta, paitsi jos niitä tarvitaan jo aloitetuissa valvontamenettelyissä.

III luku

TIEDONVAIHTO TOIMIVALTAISTEN VIRANOMAISTEN JA RAHANPESUN SELVITTELYKESKUSTEN VÄLILLÄ JA RAHANPESUN SELVITTELYKESKUSTEN KESKEN

7 artikla

Toimivaltaisten viranomaisten rahanpesun selvittelykeskuksille esittämät tietopyynnöt

1. Jokaisen jäsenvaltion on kansallisia menettelytakeita noudattaen varmistettava, että sen kansallista rahanpesun selvittelykeskusta edellytetään vastaamaan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten esittämiin rahoitustietoja ja -analyyskejä koskeviin pyyntöihin aina, kun kyseisiä rahoitustietoja

tai -analyysijä tarvitaan tapauskohtaisesti vakavien rikosten ennalta estämistä, paljastamista, tutkimista ja niihin liittyviä syytetoimia varten.

2. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat käsitellä rahanpesun selvittelykeskukselta saatuja rahoitustietoja ja -analyysijä vakavien rikosten ennalta estämisen, paljastamisen, tutkimisen tai niihin liittyvien syytetoimien erityistarkoituksiin paitsi niihin tarkoituksiin, joita varten henkilötietoja kerätään direktiivin (EU) 2016/680 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

8 artikla

Rahanpesun selvittelykeskusten toimivaltaisille viranomaisille esittämät tietopyynnöt

Jokaisen jäsenvaltion on kansallisia menettelytakeita noudattaen varmistettava, että sen nimettyjä kansallisia toimivaltaisia viranomaisia edellytetään vastaamaan kansallisen rahanpesun selvittelykeskuksen esittämiin lainvalvontatietoja koskeviin pyyntöihin tapauskohtaisesti aina, kun kyseisiä tietoja tarvitaan rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämiseksi ja torjumiseksi.

9 artikla

Eri jäsenvaltioiden rahanpesun selvittelykeskusten välinen tiedonvaihto

1. Jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että sen rahanpesun selvittelykeskus voi vaihtaa rahoitustietoja tai -analyysijä minkä tahansa unionissa toimivan rahanpesun selvittelykeskuksen kanssa aina, kun kyseisiä rahoitustietoja tai -analyysijä tarvitaan rahanpesun, siihen liittyvien esirikosten ja terrorismin rahoituksen estämiseksi ja torjumiseksi.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun rahanpesun selvittelykeskusta pyydetään 1 kohdan nojalla vaihtamaan rahoitustietoja tai -analyysijä, se tekee sen mahdollisimman pian ja joka tapauksessa viimeistään kolmen päivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta. Poikkeuksellisissa ja asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa tätä määräaikaa voidaan pidentää enintään kymmenellä päivällä.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että poikkeuksellisissa ja kiireellisissä tapauksissa ja poiketen siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, rahanpesun selvittelykeskuksen on aina, kun sitä pyydetään 1 kohdan nojalla vaihtamaan sen hallussa jo olevia rahoitustietoja ja -analyysijä, jotka liittyvät vakavaksi rikokseksi määritellyn teon tai toiminnan tutkintaan, toimitettava kyseiset tiedot tai analyysi 24 tunnin kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.
4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän artiklan mukaisesti tehty pyyntö ja vastaus siihen lähetetään käyttämällä turvallista sähköistä FIU.net-viestintäverkkoa tai sen seuraajaa. Kyseisellä verkolla varmistetaan turvallinen viestintä, ja siitä jää kirjallinen todiste, joka mahdollistaa aitouden toteamisen. FIU.netin teknisten ongelmien tapauksissa rahoitustiedot tai -analyysit on lähetettävä muilla tarkoituksenmukaisilla tavoilla, joilla varmistetaan tietosuojan korkea taso.

IV luku

EUROPOL

10 artikla

Europolin pääsy tilitietoihin ja Europolin ja rahanpesun selvittelykeskusten välinen tiedonvaihto

1. Jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että Europolin kansallinen yksikkö vastaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/794 perustetun lainvalvontayhteistyöviraston (jäljempänä 'Europol') esittämiin tilitietoja koskeviin asianmukaisesti perusteltuihin pyyntöihin tapauskohtaisesti vastuunsa rajoissa ja tehtäviensä suorittamista varten.
2. Jokaisen jäsenvaltion on varmistettava, että sen rahanpesun selvittelykeskus vastaa Europolin esittämiin asianmukaisesti perusteltuihin rahoitustietoja ja -analyysijä koskeviin pyyntöihin, jotka on tehty Europolin kansallisen yksikön välityksellä, vastuunsa rajoissa ja tehtäviensä suorittamista varten.
3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettun tiedonvaihdon on tapahduttava sähköisesti SIENA-sovelluksen kautta ja asetuksen (EU) 2016/794 mukaisesti. Pyyntö esitetään ja tietojenvaihto tapahtuu kielellä, jota sovelletaan SIENA:n käytössä.

11 artikla

Tietosuojavaatimukset

1. Edellä 10 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin tilitietoihin, rahoitustietoihin ja rahoitusanalyysieihin liittyviä henkilötietoja voivat käsitellä ainoastaan Europoliin kuuluvat henkilöt, jotka on erikseen nimetty ja valtuutettu suorittamaan kyseisiä tehtäviä.
2. Europolin on ilmoitettava asetuksen (EU) 2016/794 41 artiklan mukaisesti nimetyille tietosuojavastaavalle kaikesta tämän direktiivin 10 artiklan mukaisesta tiedonvaihdosta.

V luku

HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELYÄ KOSKEVAT LISÄSÄÄNNÖKSET

12 artikla

Soveltamisala

Tätä lukua sovelletaan ainoastaan nimettyihin toimivaltaisiin viranomaisiin ja rahanpesun selvittelykeskuksiin III luvun mukaisessa tiedonvaihdossa ja IV luvussa tarkoitettuun rahoitustietojen ja -analyysien vaihtoon, johon Europolin kansalliset yksiköt osallistuvat.

13 artikla

Arkaluonteisten tietojen käsittely

1. Sellaisten tietojen käsittely, joista käy ilmi henkilön rotu tai etninen alkuperä, poliittiset mielipiteet, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus, ammattiliiton jäsenyys, terveydentila, seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen, sallitaan ainoastaan siltä osin kuin se on ehdottoman tarpeellista ja merkityksellistä tietyssä tapauksessa.
2. Ainoastaan erikseen valtuutetuilla henkilöillä on pääsy 1 kohdassa tarkoitettuihin tietoihin ja lupa käsitellä niitä tietosuojavastaavan määräyksestä.

14 artikla

Tietopyyntöjen kirjaaminen

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että pyyntöjä esittävät ja niihin vastaavat viranomaiset pitävät kirjaa tämän direktiivin nojalla esitetyistä pyynnöistä. Kirjaa on pidettävä vähintään seuraavista:

- a) tietopyynnön esittäneen organisaation ja henkilöstön jäsenen nimi ja yhteystiedot,
- b) tietopyyntöä koskevan tapauksen kansalliset viitetiedot,
- c) tämän direktiivin nojalla esitetyt tietopyynnöt ja niiden täytäntöönpanotoimet.

Tietoja on säilytettävä viiden vuoden ajan, ja niitä saa käyttää ainoastaan henkilötietojen käsittelyn lainmukaisuuden tarkistamiseen. Asianomaisten viranomaisten on pyynnöstä asetettava kaikki tiedot kansallisen valvontaviranomaisen saataville.

15 artikla

Rajoitukset rekisteröityjen oikeuksiin

Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä lainsäädäntötoimenpiteitä, joilla rajoitetaan kokonaan tai osittain rekisteröidyn oikeutta päästä tämän direktiivin nojalla käsiteltyihin henkilötietoihinsa, jotta:

- a) rahanpesun selvittelykeskus tai toimivaltainen kansallinen viranomainen voi suorittaa tehtävänsä asianmukaisesti tämän direktiivin soveltamiseksi;
- b) välttää asettamasta esteitä tämän direktiivin soveltamiseksi tehtäville virallisille tai oikeudellisille tiedusteluille, analyysille, tutkimuksille tai menettelyille sekä varmistetaan, ettei rahanpesun, terrorismin rahoituksen ja muiden vakavien rikosten ennalta estäminen, paljastaminen ja tutkiminen vaarannu.

VI luku

LOPPUSÄÄNNÖKSET

16 artikla

Seuranta

1. Jäsenvaltioiden on tarkastettava vakavien rikosten torjuntajärjestelmiensä tuloksellisuutta ylläpitämällä kattavia tilastoja.
2. Komissio laatii yksityiskohtaisen ohjelman tämän direktiivin tuotosten, tulosten ja vaikutusten seuraamiseksi viimeistään [kuuden kuukauden kuluttua direktiivin voimaantulosta].

Seurantaohjelmassa esitetään keinot, joilla tiedot ja muu tarvittava näyttö kerätään, ja se, kuinka usein se tapahtuu. Siinä täsmennetään, mitä toimia komissio ja jäsenvaltiot toteutettavat tietojen ja muun näytön keräämistä ja analysointia varten.

Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle seurannassa tarvittavat tiedot ja muu näyttö.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilastojen on sisällettävä seuraavat tiedot:
 - a) nimettyjen toimivaltaisten viranomaisten 4 artiklan mukaisesti tekemien hakujen määrä;
 - b) kaikkien tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien viranomaisten esittämien tietopyyntöjen määrä, pyyntöjen johdosta toteutetut toimet, tutkittujen tapausten lukumäärä, syytteesen asetettujen henkilöiden lukumäärä ja vakavista rikoksista tuomittujen henkilöiden lukumäärä, jos kyseiset tiedot ovat saatavilla;
 - c) tieto siitä, kuinka kauan viranomaiselta menee vastata tietopyyntöön sen saapumisen jälkeen;
 - d) tiedot tämän direktiivin mukaisiin kotimaisiin ja rajatylittäviin pyyntöihin osoitettujen henkilöstö- tai IT-resurssien kuluista, jos saatavilla.
4. Jäsenvaltioiden on huolehdittava tilastojen laatimisesta ja keräämisestä sekä toimitettava 3 kohdassa tarkoitettut tilastot komissiolle vuosittain.

17 artikla

Suhde muihin välineisiin

1. Jäsenvaltiot voivat edelleen soveltaa toimivaltaisten viranomaisten välistä tiedonvaihtoa koskevia kahden- tai monenvälisiä sopimuksia tai järjestelyjä, jotka ovat voimassa tämän direktiivin voimaantulopäivänä edellyttäen, että tällaiset sopimukset tai järjestelyt eivät ole ristiriidassa tämän direktiivin kanssa.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden tai unionin velvoitteisiin ja sitoumuksiin, jotka perustuvat kolmansien maiden kanssa tehtyihin kahden- tai monenvälisiin sopimuksiin.

18 artikla

Arviointi

1. Komissio laatii kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja toimittaa sen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään [OJ please insert date: kolmen vuoden kuluttua tämän direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä] ja sen jälkeen kolmen vuoden välein. Kertomus julkistetaan.
2. Komissio arvioi direktiiviä aikaisintaan kuuden vuoden kuluttua sen saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä ja esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen arvioinnin tärkeimmistä havainnoista. Arviointi toteutetaan paremmasta sääntelystä annettujen komission suuntaviivojen mukaisesti. Kertomuksessa on arvioitava myös sitä, kuinka Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut perusoikeudet ja periaatteet on otettu huomioon.
3. Edellä olevien 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kertomusten valmistelemiseksi tarvittavat tiedot. Komissio ottaa huomioon jäsenvaltioiden toimittamat 16 artiklan mukaiset tilastot ja voi pyytää lisätietoja jäsenvaltioilta ja valvontaviranomaisilta.

19 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään [26 kuukauden kuluttua direktiivin (EU) (...)/2018 voimaantulosta: OJ please insert number of Directive amending Directive (EU) 2015/849]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.
Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

20 artikla

Neuvoston päätöksen 2000/642/YOS kumoaminen

Kumotaan päätös 2000/642/YOS [*the date of transposition of this Directive*] alkaen.

21 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

22 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja